

Antwoorden aanvullende vragen Baggerwerkzaamheden in Gemeente Buren

NWCAdvies, mei 2025, Dordrecht

Zaaknummer: 2025-002920

Onderstaand de antwoorden en aanvullende informatie op de specifieke vragen betreft de vergunning aanvraag voor de baggerwerkzaamheden in de Gemeente Buren. De gemeente heeft alleen quickscans laten uitvoeren en gebaseerd op deze resultaten gevraagd of NWC Advies een activiteitenplan en vergunning aanvraag te doen. De aanwezigheid van de Poelkikker, Heikikker, Rugstreeppad en Woelrat zijn op verspreidingsgegevens en habitat kenmerken niet uit te sluiten. Vanwege de voorgenomen planning was er niet voldoende tijd om aanvullend onderzoek te doen naar deze soorten en zijn de werkwijze/ maatregelen in het activiteitenplan opgezet alsof deze soorten aanwezig zijn in het plangebied.

1. Er zijn twee percelen aangewezen waar een depot voor de baggerwerkzaamheden wordt gerealiseerd. Uit de rapportages valt op te maken dat niet het hele oppervlak van de percelen gebruikt zal worden als depot. Is de begrenzing hiervan specifiek op kaart weer te geven?
  - Slibdepot 1, Maurik: Dit perceel wordt in zijn geheel gebruikt als slibdepot. Dit is in onderstaand figuur 1 ingetekend.

Figuur 1: Begrenzing voor slib depositie van de te gebruiken slibdepots (in rood).

- Slibdepot 2, Zoelen: Dit slibdepot zal niet het gehele perceel in beslag nemen. De totale oppervlakte die gebruikt gaat worden bedraagt +- 2 ha. Zie onderstaand figuur 2, met in blauw de totale begrenzing van het perceel en in rood de te gebruiken begrenzing voor slib depositie.

Figuur 2: Begrenzing voor slib depositie van de te gebruiken slibdepots (in rood). In blauw de totale begrenzing van het perceel.

2. In het activiteitenplan staat een kader onder het kopje van de heikikker op pagina 17. Het is niet duidelijk waar dit vandaan komt. Daarbij sluit de voorgestelde werkwijze/maatregelen hierop niet aan. We verzoeken u dit te verduidelijken.
  - Het kader komt uit het Kennisdocument van de Heikikker (BIJ12, juli 2017, versie 1.0). Deze is toegevoegd ter indicatie van voorbeelden hoe met maatwerk gewerkt kan worden. Op basis van de omstandigheden in de Gemeente Buren lijkt de omschreven werkwijze in het activiteitenplan de meest geschikte werkwijze.

De sloten van de gemeente moeten opgeschoond worden om de doorstroom en waterkwaliteit van de sloten te waarborgen. Hiervoor moeten de gehele lengtes in één keer gebaggerd worden. Hierbij is niet gekeken naar de lengte van de betreffende watergangen. Door middel van ecologische begeleiding en de periode van uitvoeren, kan de instandhouding van aanwezige soorten gewaarborgd worden.

Door de manier van baggeren (nat baggeren), het gebruik van een kiepkar om slib naar de slibdepots te vervoeren en aan één zijde van de watergang te blijven, zal

een groot deel van de oeverzone intact blijven als functioneel leefgebied voor de Heikikker. Er wordt in één richting gewerkt naar kopse/ open slooteinden zodat er voor de mobiele soorten een vluchtweg open blijft. Bij hogere slootdichtheden worden aansluitende sloten ook niet opvolgend aan elkaar opgeschoond (conform de voorbeeld maatregelen omschreven in het kennisdocument).

3. In het aanvraagformulier is het belang Volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang ingevuld. In het activiteitenplan wordt dit onvoldoende toegelicht. We verzoeken u nog te verduidelijken waarom de werkzaamheden onder dit belang uitgevoerd kunnen worden.
  - In belang van achterstallig onderhoud van de watergangen in de Gemeente Buren is er een te dikke sliblaag aanwezig in het overgrote deel van de watergangen. Dit achterstallig onderhoudt zorgt er voor dat het water niet goed meer doorstroomd en sloten droogvallen. Ook kan dit wateroverlast veroorzaken omdat het overtollige water niet verdeeld kan worden over de verschillende watergangen.
4. In de quickscan is aangegeven dat er steekproefsgewijs bevist is met steeknetten en electro-visapparatuur. Er is geen rapport van soortgericht onderzoek aangeleverd en uit het activiteitenplan valt op te maken dat dit ook niet (apart) is uitgevoerd. Dit leidt tot de volgende vragen:
  - Platte schijfhoren is waargenomen, hoe kan op basis van de quickscan gesteld worden dat deze soort niet op meer plekken binnen het plangebied voorkomt?
  - Er zijn in totaal 165 monsterpunten genomen in de gehele gemeente (Figuur 3). Enkele watergangen stonden droog ten tijde van bemonstering en hier zijn dus geen bemonsteringen gedaan. (Zie bijlage onderaan dit document voor de kaarten waar de sloten droog stonden ten tijde van bemonsteringen.) De bemonsteringen zijn in de geschikte periode voor het aantonen van de Platte schijfhoren uitgevoerd.

De Platte schijfhoren stelt enkele specifieke eisen aan habitat;

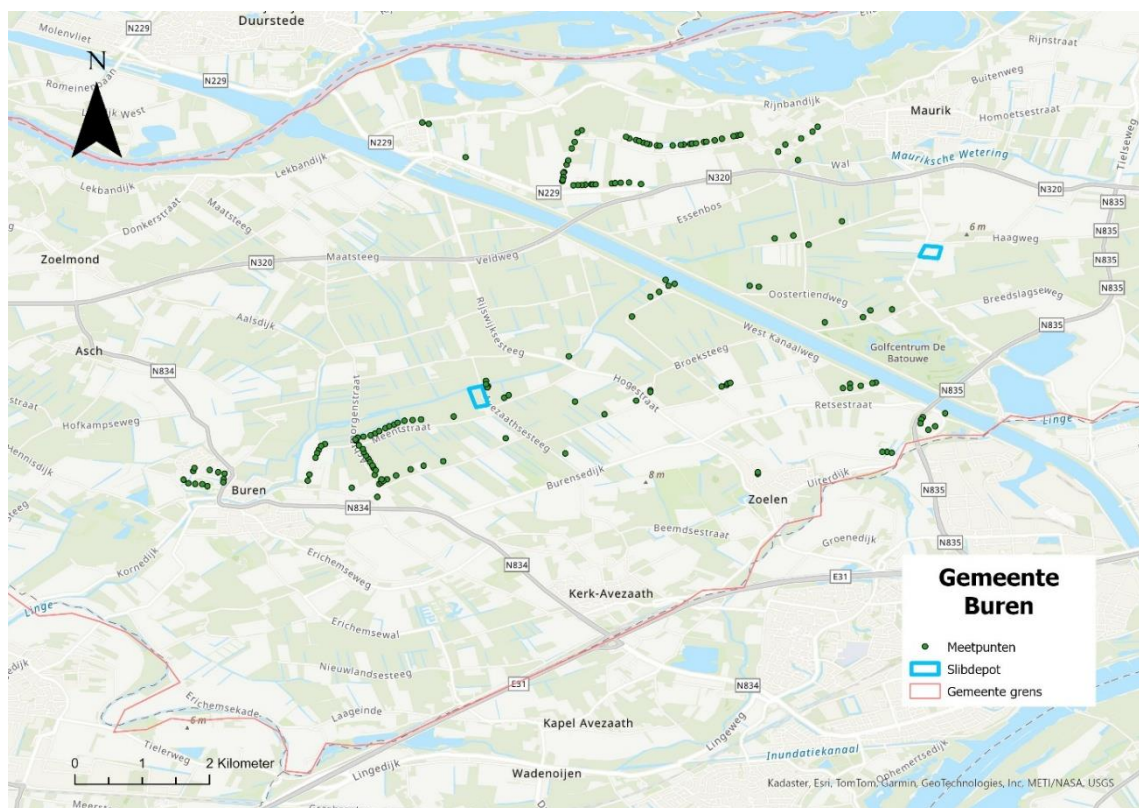
- Stilstaand of zwak stromende, eutrofe, heldere en onbeschaduwde watergangen met een rijke onderwatervegetatie.
- Watergangen mogen niet periodiek droogvallen.
- Niet sterk verontreinigd of brak water.
- Zoutgehalte onder de 0,7 promile.

Op plaatsen waar veel kroos aanwezig is en hierdoor geen licht in het water komt, wordt de Platte schijfhoren niet of nauwelijks aangetroffen, waarschijnlijk door het ontbreken van voldoende voedselaanbod en zuurstof waardoor de benodigde vegetatie ontbreekt.

Op basis van het niet aantonen van aanwezigheid in alle overige bemonsteringen en geobserveerde habitatskenmerken is het niet aannemelijk dat de platte

schijfhoren op de andere locaties voorkomt. Tevens wordt de watergang waar de Platte schijfhoren is aangetroffen niet gebaggerd/ opgeschoond.

- Wat is de potentie voor grote modderkruiper? Waarom is deze soort niet nader onderzocht/behandeld en kunnen negatieve effecten hierop uitgesloten worden?
- Er zijn in totaal 165 monsterpunten genomen in de gehele gemeente (Figuur 3). Hierbij is door middel van steeknet bemonstering en elektro-vissen in geen enkele watergang de Grote modderkruiper aangetoond. Door de hoge intensiteit van bemonstering, kan redelijkerwijs uitgesloten worden dat de Grote modderkruiper in de watergangen aanwezig is. De bemonstering van de watergangen heeft op de rand van meest geschikte periode van onderzoek plaats gevonden. De kou periode had nog niet ingetreden, bij deze omstandigheden is de Grote modderkruiper nog actief en kan redelijkerwijs nog aangetoond worden als deze aanwezig is.

Figuur 3: Bemonsteringspunten, steeknet en electro vissen, in de Gemeente Buren (n=165)

5. Voor een aantal soort(groep)en wordt aangegeven dat het plangebied niet geschikt is zonder toelichting welke kenmerken of omstandigheden ontbreken. Vooral voor kleine marterachtigen dient dit toegelicht te worden. Oevers kunnen een belangrijke functie hebben als verbindingselement en soms ook verblijfplaatsen herbergen. We verzoeken u te onderbouwen waarom het plangebied ongeschikt wordt geacht of negatieve effecten zijn uit te sluiten.

- **Grondgebonden zoogdieren:**

In de quickscan staat vermeldt dat de volgende beschermde soorten in de omgeving van het plangebied kunnen voorkomen; Bever (*Castor fiber*), **Bosmuis** (*Apodemus sylvaticus*), **Bunzing** (*Mustela putorius*), **Dwergmuis** (*Micromys minutus*), **Dwergspitsmuis** (*Sorex minutus*), **Egel** (*Erinaceus europaeus*), **Gewone bosspitsmuis** (*Sorex araneus*), **Haas** (*Lepus europaeus*), **Hermelijn** (*Mustela erminea*), **Huisspitsmuis** (*Crocidura russula*), **Konijn** (*Oryctolagus cuniculus*), **Ree** (*Capreolus capreolus*), **Rosse woelmuis** (*Myodes glareolus*), **Veldmuis** (*Microtus arvalis*), **Vos** (*Vulpes vulpes*), **Wezel** (*Mustela nivalis*), **Waterspitsmuis** (*Neomys fodiens*), **Woelrat** (*Arvicola amphibius*) en **Wolf** (*Canis lupus*).

Van deze soorten zijn de rood gemarkeerde soorten vrijgesteld in de provincie Gelderland.

- **Bever**

De bever leeft in het overgangsgebied tussen zoete wateren en land en heeft toegang nodig tot bruikbare bomen en struiken voor het bouwen van burchten en het creëren van een functioneel leefgebied. Er zijn geen aanwijzingen voor functioneel leefgebied, sporen en burchten aangetroffen van de bever in de (directe) omgeving van de te baggeren watergangen. Op basis van deze waarnemingen is de Bever uitgesloten en worden er geen negatieve effecten op deze soort verwacht.

- **(Kleine) marterachtigen (Bunzing, Hermelijn, Wezel).**

De (kleine) marterachtigen hebben een voorkeur voor ruigere terreinen met voldoende mogelijkheden tot beschutting. Waar de Hermelijn en de Wezel voorkeur geven aan meer natuurlijke omstandigheden, zijn de Bunzing en de Steenmarter ook in stedelijk gebied aanwezig. Voornamelijk hout/ takkenhopen, maar ook steenhopen en holen van andere grotere zoogdieren, zijn een geschikte rustplaats. Verder moet er voldoende voedsel aanwezig zijn, voornamelijk in de vorm van muizen of andere kleine zoogdieren.

(Kleine) marterachtigen gebruiken oevers/ oeverzones vaak als foerageergebied. De verblijfplaatsen maken zij hoofdzakelijk op iets drogere en hoger gelegen gebieden met veel beschutting. Deze zijn niet aangetroffen in de directe omgeving van de watergangen. De oeverzones worden tijdelijk verstoord, éénmalig bij het baggeren en in één richting. Aangezien het slib niet op de oever komt te liggen en naar depots wordt gebracht, komt na deze verstoring de oeverzone weer ter beschikking als foerageergebied voor eventueel aanwezige (kleine) marterachtigen.

- **Waterspitsmuis en Woelrat**

De Waterspitsmuis stelt de aanwezigheid van helder water van een goede kwaliteit als eis aan zijn leefgebied. Waarschijnlijk is de soort gebonden aan stagnant water al kan hij zowel in stromend als in stilstaand water aangetroffen worden. Ze lijken daarnaast een voorkeur te hebben voor gebieden met kwelsituaties en -invloeden. Deze voorkeur heeft mogelijk te maken met het feit dat deze wateren in de winter het langst open blijven. Een andere eis aan het leefgebied is de aanwezigheid van zowel glooiende als steile oevers. Waterspitsmuizen moeten per dag minimaal hun eigen lichaamsgewicht aan voedsel eten. De dieren zijn daarom dag en nacht actief. Het voedsel bestaat voornamelijk uit aquatisch levende invertebraten zoals slakken, waterkevers, kokerjuffers, krabben en bloedzuigers. Daarnaast worden ook wormen, spinnen, kikkers, salamanders, kleine visjes, vogels, zoogdieren en aas gegeten.

De Woelrat komt met name voor in de buurt van schoon, stilstaand zoet water. Hij heeft de voorkeur voor gebieden met een gelijkmatige waterstand en wateren met steile oevers die begroeid zijn en die meerdere vegetatielagen hebben.

Tijdens de quickscan zijn de oevers en watergangen op basis van bovengenoemde kenmerken als niet geschikt beoordeeld voor de Waterspitsmuis en wel geschikt voor de Woelrat. Door middel van ecologische begeleiding en de kortstondige verstoring (éénmalige en in één richting werkend) en werkwijze van baggeren, evenals het direct weer toegankelijk worden van de watergangen en oeverzones wordt ervoor gezorgd dat de Woelrat minimale negatieve effecten ondervindt aan de werkzaamheden.

- **Aquatische fauna (ongewervelden):**

In de quickscan staat vermeldt dat de volgende beschermde soorten in de omgeving van het plangebied kunnen voorkomen; Gevlekte witsnuitlibel (*Leucorrhinia pectoralis*), Groene glazenmaker (*Aeshna viridis*) en de Rivierrombout (*Gomphus flavipes*).

De Gevlekte witsnuitlibel zijn hoofdzakelijk te vinden op plekken met verlandingsvegetatie van laagveenmoerassen of heidevennen op hoge zandgronden. Ze stellen eisen aan helder en ondiep water.

De Groene glazenmaker is strikt gebonden aan groeiplaatsen met krabbenscheer.

De Rivierrombout komt voor langs de grote rivieren en hebben voorkeur voor zanderige bodems.

De boven genoemde kenmerken komen niet voor langs de te baggeren watergangen en op basis van deze kenmerken is uitgesloten dat deze soorten zullen voorkomen langs de te baggeren watergangen. Er zijn bij de bemonsteringen weinig larven van algemene soorten Libellen en Waterjuffers aangetroffen, wat een indicatie

is voor een verminderde waterkwaliteit, zuurstofarme wateren, gekenmerkt door veel kroos en leegstaande sloten binnen de gemeente. Er zal dan ook geen negatief effect verwacht worden op deze beschermde soorten en algemene soorten.

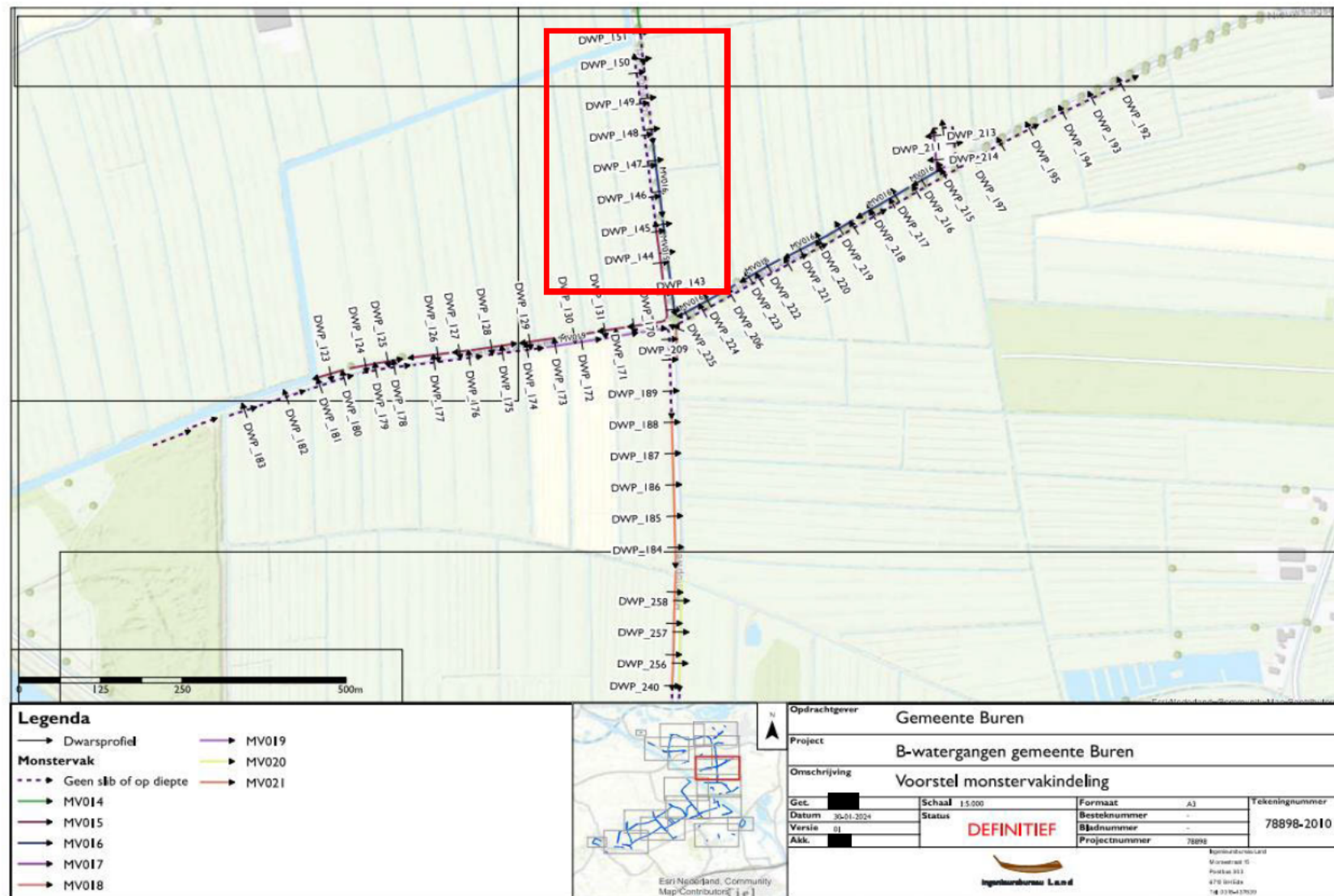
- **Zorgplicht**

Er wordt door de manier van werken en waarnemingen tijdens de quickscan weinig negatieve effecten verwacht op algemene aquatische fauna. Mocht er tijdens de baggerwerkzaamheden een indicatie zijn dat er toch veel levende organismen in de sliblaag zit, wordt het slib eerst uitgezocht en de organismen weggevangen voordat dit naar de slibdepots wordt gebracht en uitgestort.

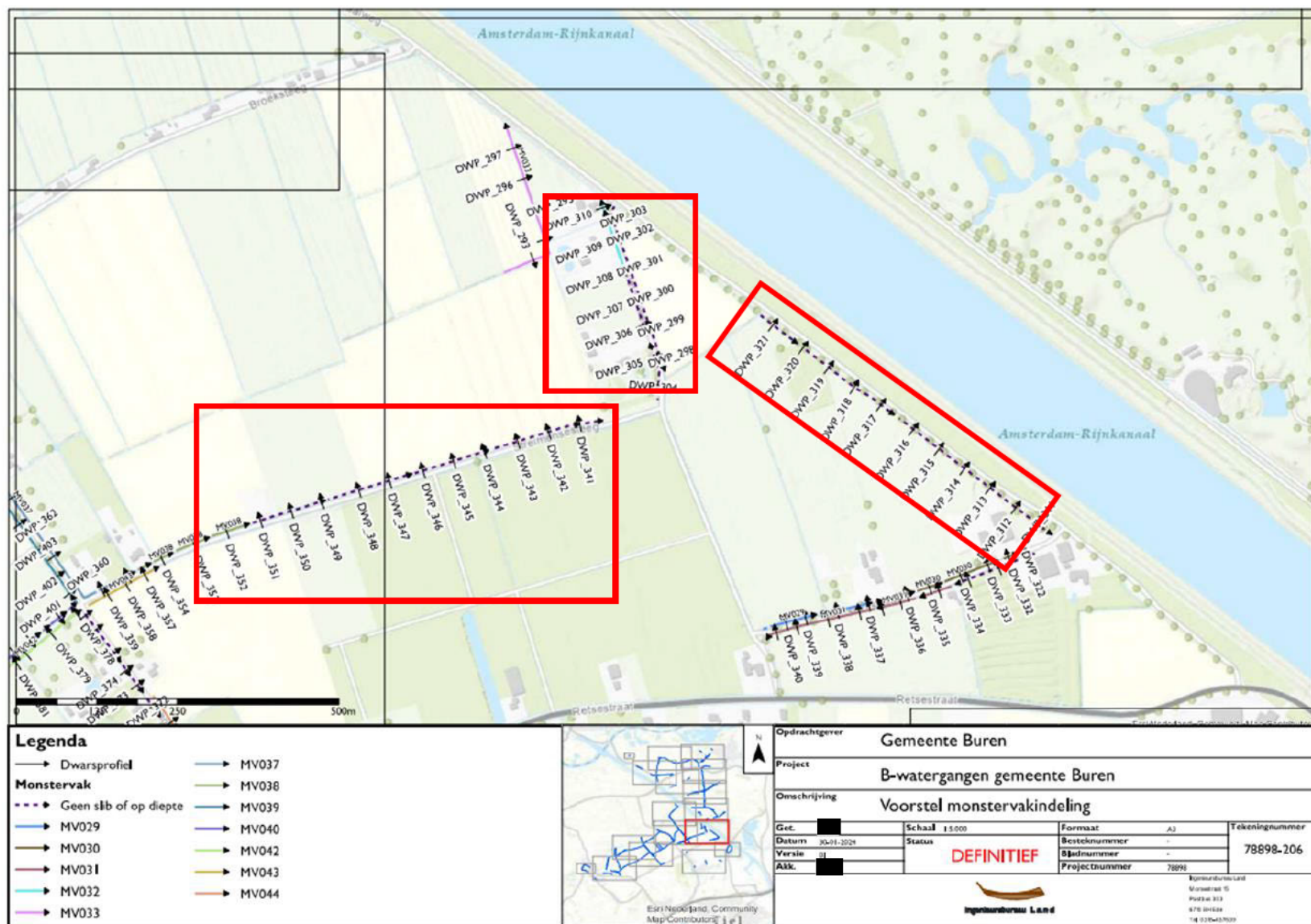
6. Vooruitlopend op het besluit willen we u alvast meegeven dat de gewenste planning van de werkzaamheden hoogstwaarschijnlijk niet mogelijk zal zijn i.v.m. de kwetsbare periodes van dieren.

- Voor het wegvangen van de amfibieën op de slibdepots is het juist aan te raden om dit in de actieve periode van de soorten te doen. Wanneer de amfibieën in winterrust zijn dan kunnen ze niet van de percelen gehaald worden en is de kans op doden aanzienlijk groter. De voorgestelde periode van baggeren zit ook aan het einde van de kwetsbare periode van de meeste amfibieën, dit is tevens ook de periode dat de soorten het meest mobiel zijn en de voortplantingsperiode nagenoeg voorbij is. Dit betekent dat wij door middel van ecologische begeleiding en het wegvangen voor de werkzaamheden de meeste negatieve effecten voorkomen kunnen worden.

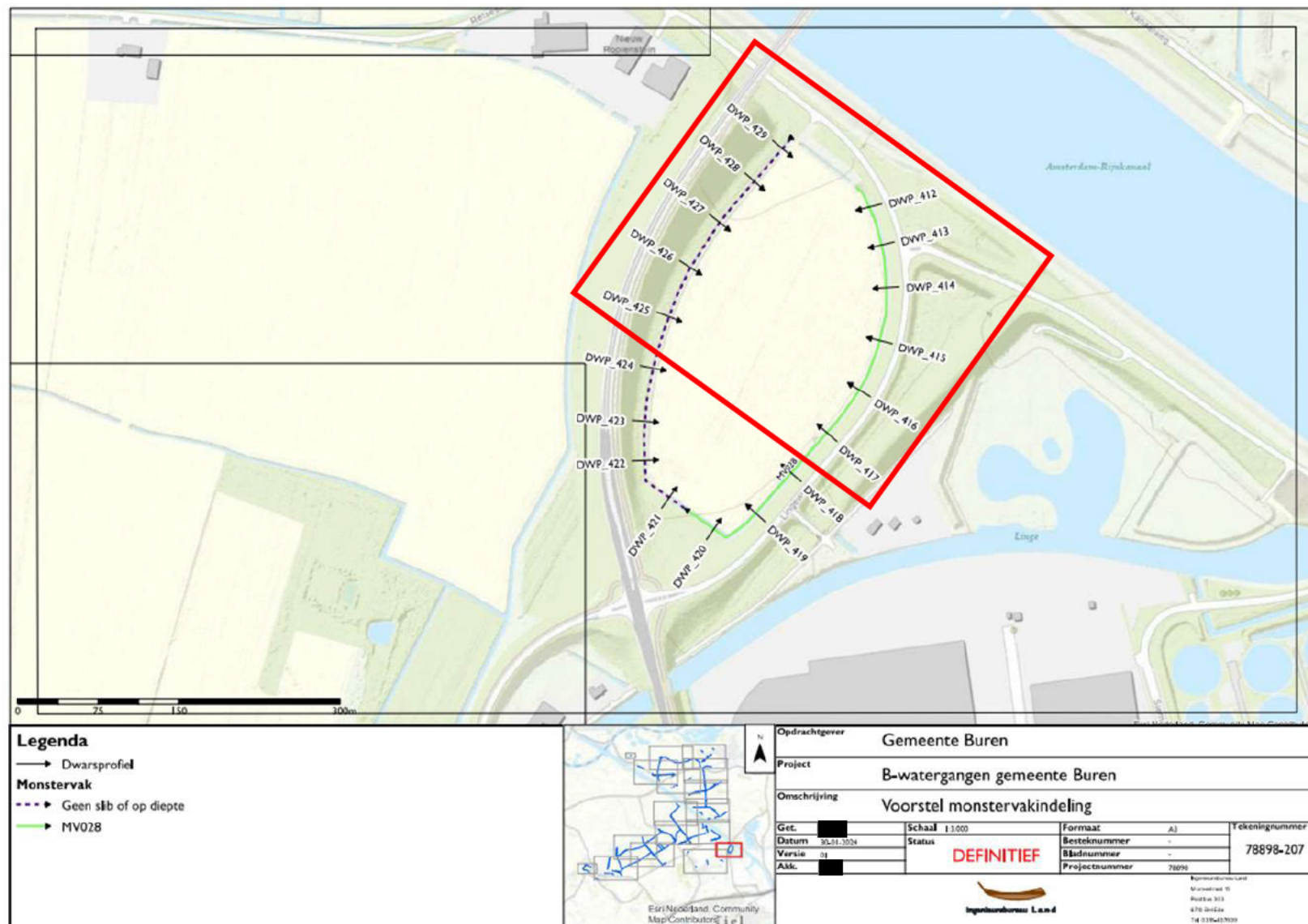
Bijlage 1: Kaarten van de te baggeren sloten

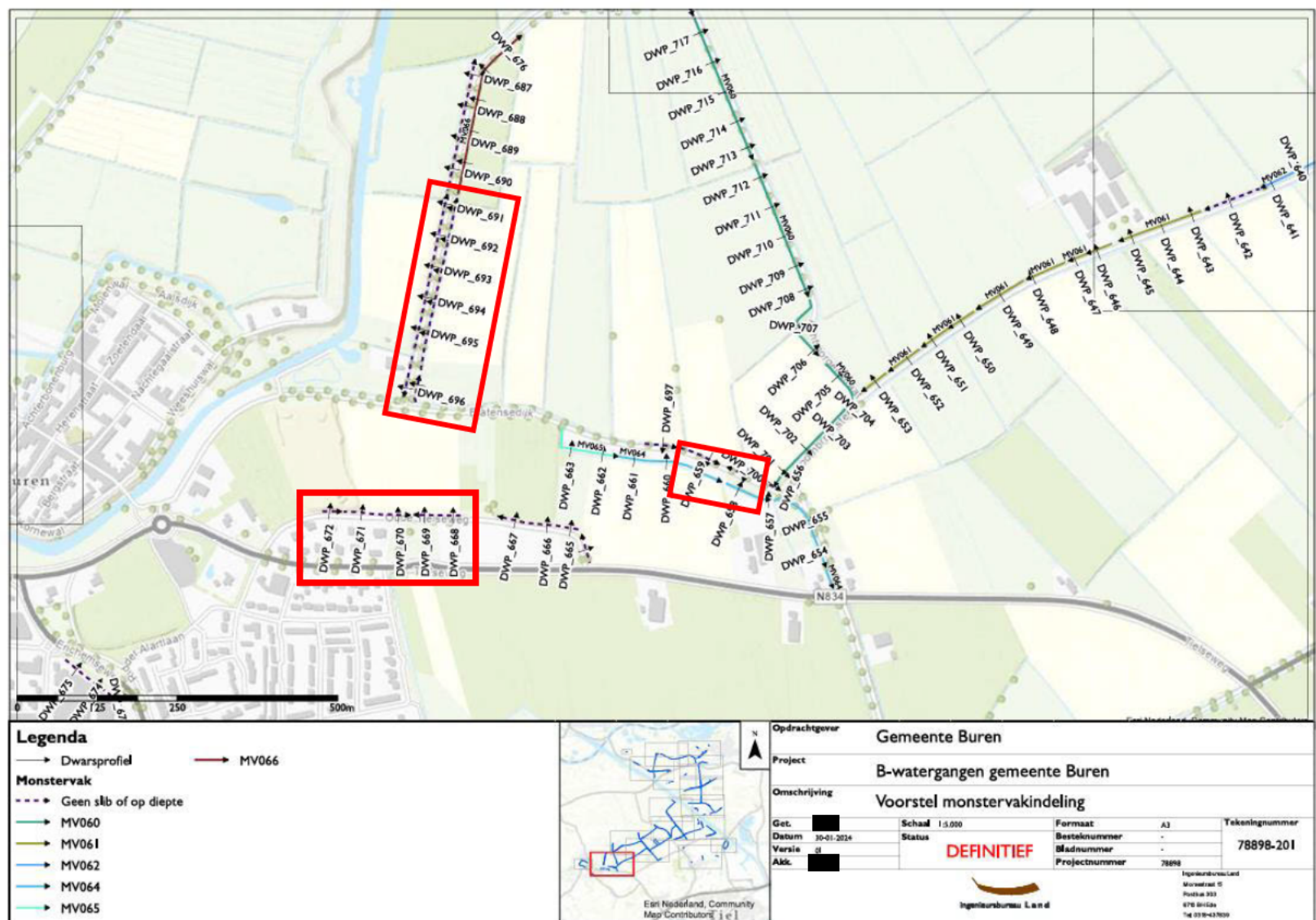
In rood gearceerd watergangen die droog stonden ten tijde van bemonsteringen.

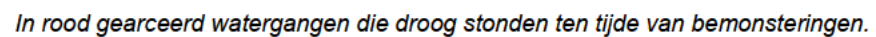
In rood gearceerd watergangen die droog stonden ten tijde van bemonsteringen.

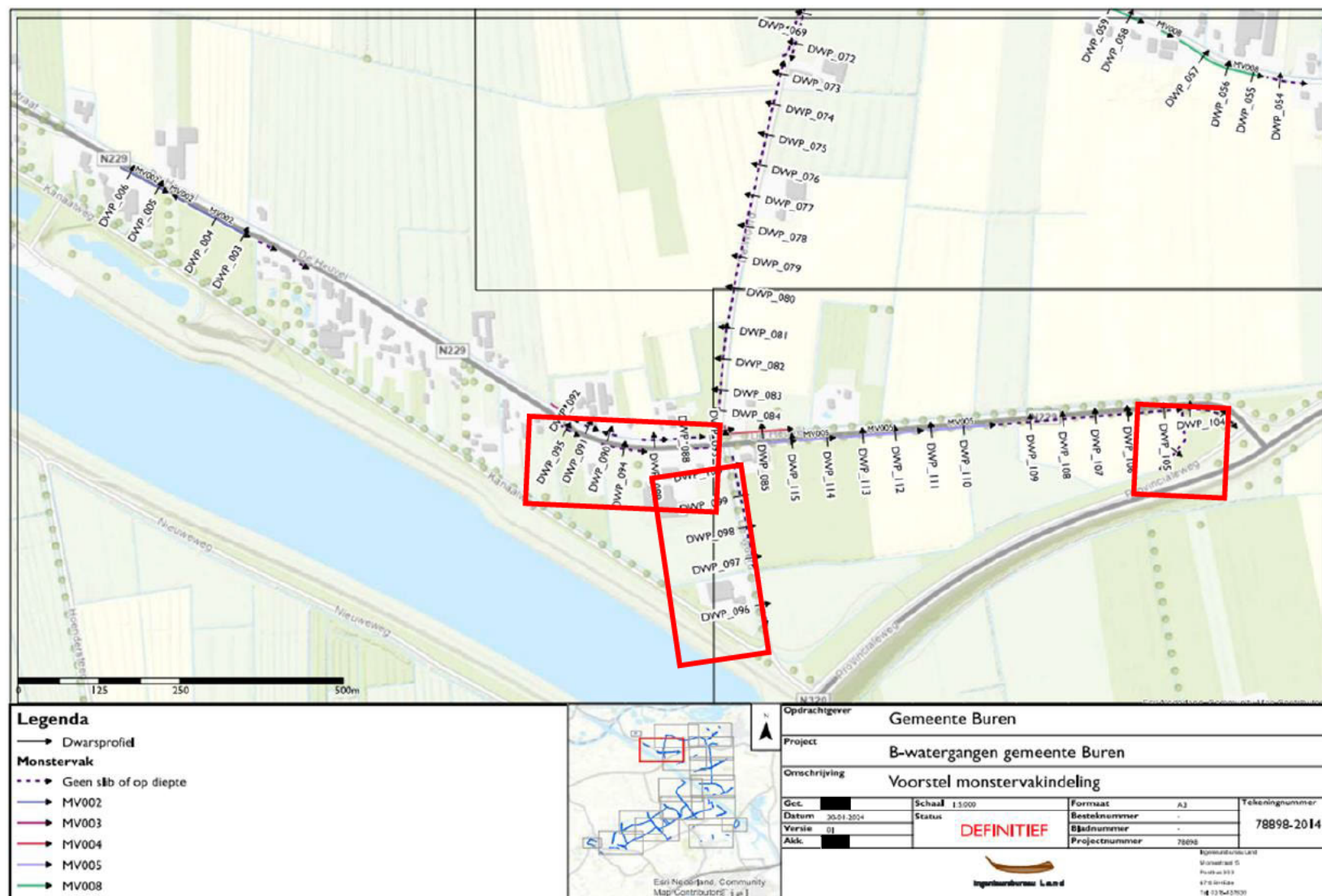

In rood gearceerd watergangen die droog stonden ten tijde van bemonsteringen.

In rood gearceerd watergangen die droog stonden ten tijde van bemonsteringen.

In rood gearceerd watergangen die droog stonden ten tijde van bemonsteringen. De locaties waar wel bemonsteringen gedaan zijn bevatten de watergangen veel kroos.